

KRÓNIKA

Obrusánszky Borbála : Az új magyar zarándokhely

Korábban megírtuk: Kínában azt szeretnék, ha az északnyugat-kínai Senhszi tartományban lévő Tungvancseng település, a déli hunok 1600 évvel ezelőtt alapított fővárosa a magyarok zarándokhelyévé válna. Mindez egy szakmai konferencián hangzott el, melyen részt vett Obrusánszky Borbála történész. Az alábbi beszámolót ő osztotta meg portálunkkal.¹

Június 13-a és 15-e között háromnapos nemzetközi konferencia keretében a déli hunok fővárosának, Tongwanchengnek a múltját és jövőbeli szerepét elemezték kínai és külföldi kutatók a kínai Shaanxi-tartomány Jinbian nevű városában (Csinbien). A résztvevő magyarokat különös tisztelet övezte.

A déli hun város történetének átfogó kutatása az 1990-es évek végén kezdődött meg. Az első jelentős nemzetközi konferenciára tíz éve, 2003-ban került sor, amikor japán és kínai kutatók elemezték a város korszakainak a történetét. Ennek az első és számunkra is legfontosabb időszaka a hun periódus 413 és 431 közötti szakasza, amikor Helian Bobo hun főkirály megtervezte és megépítette a várost. Ennek a kínai, jelképes neve Tongwancheng lett, amelynek jelentése „egyesüljön tízezer város”, de ma már a kutatók nagy többsége úgy véli, hogy valószínűleg a hunok a Fehérvár nevet használták. Ez a név gyakran tűnik fel a kínai forrásokban, valamint a város mellett két kis település is ezt a nevet viseli mind a mai napig.

¹ Eredetileg az *Alfahir.hu* hírportálon jelent meg 2013. Június 18-án.

A konferencián körülbelül 80 kutató vett részt a világ számos országából, de nem mindenki tartott előadást, így például egyetlen nyugati-belga, angol, kanadai, amerikai- kutató sem kapott megszólalási lehetőséget, míg a két magyar előadó, köztük magam is, megszólalási lehetőséget kaptunk, és az előadások nagy sikert arattak. A szervezők műsorra tűzték Daubner György filmrendező dokumentumfilmjét, a Hunok titkos történetét, amely szintén nagy sikert aratott a kínai kutatók körében.

Ordosz és Fehérvár

A hun város kutatása nagyon sok ázsiai egyetemen folyik, tajvani és koreai kutatók is elmélyülten foglalkoznak Helian Bobo városalapító és a hunok történetével. A konferencián részletes képet kaphattunk a város szerkezetéről, lakosainak számáról, valamint a hunok és a kínaiak kapcsolatáról. A belső-mongol Ucsiraltu professzort a szervezők felkérték, hogy legyen a konferencia egyik szekcióvezetője. A neves hun kutató az egyik előadás kapcsán felszólalt, és elmondta, hogy nagyon fontos a környékbeli nevek eredetének a tisztázása, hiszen sok kínai kutató nem ismeri fel a környékben található mongol eredetű neveket. Utalt arra, hogy a környéken nagyon sok fehér jelentésű kifejezés van, de nem mindegy, hogy városról, nevezetesen fehérvárról vagy tőről esik-e szó. A mongol professzor egyébként Helian Bobo nevet elemezte és kiderítette, hogy az egy kései kerej, kerejt törzsnévvvel áll kapcsolatban. Nagyon valószínű, hogy a magyar király szó is abból ered, amely kifejezést Attila felmenői hozhattak maguknak és a régi törzsi név méltóságnévvé vált Európában.

Mongol kutatás

A konferencia résztvevőin túl az Ordosban élő mongolok is foglalkoztak egy keveset a hunok kutatásával. Bennünket rendszeresen úgy mutattak be, mint hunokat, akik onnan vándoroltak el. Az ordoszi térség egyik leggazdagabb területe Uusin, amely szóban a hús szavunk található meg, amely egy különlegesen tartósított húsféle volt a régi mongolok számára, állítja Ucsiraltu.

Az ordoszi mongol értelmiségek szerint nemcsak egy hunokhoz köthető rom lehet, hanem akár több kis város nyomát érdemes lenne kutatni, amelyek szintén a fehér nevet viselik. Az uusini járás egyik tanára, Gangarudi elmondta, hogy ő három olyan romot tud a környéken, amely a hunokkal kapcsolatos lehet. Az egyik rom körül előkerültek olyan cserépedények, amelyek Han-koriak voltak, ez akár a hunok emléke is lehet. A konferencián igazolták azt, hogy a Kr. e. 206-Kr. u. 220 között valóban ismertek régi településnyomok a térségben, ezt a vidéket egyébként Shuo-fangnak, vagyis északi körzetnek is nevezték a kínaiak.

A hun tudat

A konferencia fő szervezője, Hou Yong Jiang professzor, a Shaanxi Tanárképző Egyetem oktatója nem egyedül állítja azt, hogy a magyarok a hunok utódai, hanem nagyon sokan osztják ezt a véleményt. Sajnos azonban nem mindenki ismeri alaposan a hunok nyugati vándorlásának a történetét, hiszen Kínában nem jól ismertek a nyugati történeti krónikák. Annyit azonban tudnak, hogy Attila volt az ottani hunok legnagyobb királya és tőle származunk mi, magyarok. Lehet, hogy hamarosan kínai nyelven is megjelennek majd azok a művek, amelyek ezt a kérdést taglalják, legalább is élénk érdeklődés mutatkozik az európai hunokat emlegető források iránt.

Különös, hogy az egyetemi oktatók mellett a tongwanchengi felújításon dolgozó kínai munkások is tisztában voltak a hunok történetével, illetve azzal, hogy a magyarok valahonnan onnan vándoroltak nyugatra. Sőt, közöttük máig él az építőáldozat emléke, máig ismerik azt a régi hun történetet, miszerint a rosszul dolgozó építőmunkásokat beépítették a falba. A konferencián az is kiderült, a mongol és kínai kutatók azért nem tartották igaznak az építőáldozatról szóló történetet, mert nem kerültek elő csontok a falból. Előadásomban azonban bemutattam, hogy elsősorban nem csontot, hanem hamut kevertek az építőanyagba, amelyet nem lehet megtalálni az építkezés során.

A páratlan hun város mellett az Ordosz tele van olyan épített emlékekkel, amelyek a magyar pásztorkultúrában is megtalálhatók, az ideiglenes szállástípusok, a kerítések, majd a házak szerkezete és építési stílusa is hasonló a magyar házakéval. A nevekben is feltűnő hasonlóságokat találunk. Az ottani mongol szavak sok esetben eltérnek a belső-mongol, vagy akár a halha, mai mongóliai nyelvjárástól és a régi magyar alakokkal mutatnak hasonlóságot. Sajnos ezeknek a kutatása magyar oldalról nem történt meg, elképzelhető, hogy a közeljövőben a mongol kutatók kezdik meg ennek a feltérképezését.

Magyar zarándokhely

A Jinbiani Városi Tanács vezetősége nagy figyelemmel kísérte végig a városban zajló konferenciát, melynek anyagi fedezetét ők biztosították. A közel háromezres település nagyon gazdag ásványkincsekben, a földből származó kőolaj, földgáz, szén és kősó kitermeléséből származó jövedelem egy részét fejlesztésekre akarják fordítani. Már elkészült a látványterve egy új, hun múzeumnak, amelyet a csodás város mellett kívánnak felépíteni, ezen kívül turisztikai szolgáltató központok is hamarosan megépülnek, ahol be szeretnék mutatni a hunok kultúráját. Mivel a kínai forrásokban kevés adat maradt erről, a városvezetésnek az az ötlete támadt, hogy ellátogatnak hazánkba, tanulmányozzák a magyar népzene és néptáncot, amely valószínűleg hun hatást tükröz. A kulturális bizottság elnöke szerint a kétoldalú kapcsolatok fejlesztése nagyon fontos, hiszen Tongwancheng a magyarok új zarándokhelye lehet, a városuk mellett megtekinthetjük őseink páratlan épített örökségét. Ők legjobban azt szeretnék, ha sok magyar látogatna el hozzájuk, hogy megismerjék, milyenek a nyugati hunok utódai. Az eddigi tapasztalatok alapján elmondhatjuk, hogy Kínába a hunokon keresztül vezet az út, gazdaságilag csak akkor lehetünk keleten, főleg Kínában sikeresek, akkor szerezhetünk a magyar áruknak piacot, ha büszkén felvállaljuk, hogy Attila unokái vagyunk.

OBRUSÁNSZKY, Borbála: The New Hungarian Pilgrim Location

Between 13-15 June 2013 an international conference took place in Jinbian, Shaanxi Province, PRC where the main topic was Tongwancheng, the capital of the Southern Huns, founded 1600 years ago. The author, who was also a presenter at the conference, and whose paper will be published in the July-September 2013 issue of the *Journal of Eurasian Studies* (<http://www.federatio.org/joes.html>) provides a full coverage of the conference. One of the most interesting news of the conference for the Hungarians was the wish in China to have Tongwancheng become a Hungarian pilgrim location.

